

Regeringskansliet, Socialdepartementet

Diarienummer:
DI-2021-867

Ert diarienummer:
S2021/00850

Datum:
2021-05-27

Yttrande över Informationsöverföring inom vård och omsorg SOU 2021:4

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

Sammanfattning

IMY tillstyrker förslaget till lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och kvalitetsuppföljning.

IMY anser emellertid, till skillnad från utredningen, att de personuppgiftsansvariga alltid ska göra en konsekvensbedömning i enlighet med artikel 35 i dataskyddsförordningen i det enskilda fallet, innan ett system för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation införs.

IMY anser vidare, i likhet med utredningen men till skillnad från det särskilda yttrandet, att behandling av personuppgifter inom ramen för kvalitetsuppföljning med uppgifter från flera vårdinstanser och omsorgsgivare endast ska vara tillåtet så länge den enskilde inte motsätter sig behandlingen.

IMY:s synpunkter utvecklas i det följande.

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

IMY anser att utredningen gjort en gedigen integritetsanalys där inte endast behoven av den aktuella behandlingen av personuppgifter tagits upp utan även de inte obetydliga riskerna den medför för den enskildes personliga integritet. IMY delar utredningens bedömning att det ska vara tillåtet att dela uppgifter genom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation endast under förutsättning att det samtidigt införs vissa integritetsstärkande bestämmelser. Enligt IMY:s uppfattning krävs det, för att den aktuella behandlingen av personuppgifter ska anses proportionerlig, bl.a. att den enskilde ges möjlighet till medbestämmande, vilket kan anses uppfyllas genom de föreslagna reglerna om spärrar och samtycke.

IMY delar dock inte utredningens bedömning att de personuppgiftsansvariga i de allra flesta fall inte behöver göra en särskild konsekvensbedömning enligt artikel 35 i dataskyddsförordningen. Den bedömning av risker och lämpliga skyddsåtgärder som

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

gjorts inom ramen för betänkandet kan inte anses uppfylla förutsättningarna för ett undantag från skyldigheten i enlighet med artikel 35.10. Utredningen har endast på ett generellt plan gjort en analys av de risker behandlingen kan medföra samt vilka skyddsåtgärder som ska krävas för att den ska anses proportionerlig.

IMY anser att för att kraven på konsekvensbedömning ska vara uppfyllda krävs inte endast en generell analys utan även att de personuppgiftsansvariga gör en analys av behandlingens reella förutsättningar i de olika verksamheterna. I detta ingår en utredning av de specifika IT-system som kommer användas i praktiken och huruvida dessa kommer att kunna uppfylla kravet på bl.a. spärrar och informerat samtycke. Även systemens möjligheter till att avskilja personuppgifter som inte ska ingå i den sammanhållna vård- och omsorgsdokumentationen måste utredas. Vilka IT-system som används inom vård och omsorg och hur de är uppbyggda kan skilja sig betydligt åt mellan olika vård- och omsorgsgivare. Den sammanhållna vård- och omsorgsdokumentationen innebär inga krav på nya system utan redan existerande IT-system för vård och omsorg ska kunna utbyta information. Erfarenheten från införandet av sammanhållen journalföring enligt patientdatalagen visar att vårdgivarna i många fall har haft avsevärda svårigheter att tillgodose patientens rätt till bl.a. spärrar.

Enligt IMY krävs det, för att behandlingen av personuppgifter inom ramen för den sammanhållna vård- och omsorgsdokumentationen ska anses proportionerlig och därigenom tillåten, att det säkerställs att de föreslagna integritetshöjanden åtgärderna är på plats i de specifika IT-systemen innan behandlingen påbörjas. De personuppgiftsansvariga ska således alltid göra en konsekvensbedömning i det enskilda fallet innan systemet för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation införs.

Kvalitetsuppföljning

Även avseende förslaget om kvalitetsuppföljning med personuppgifter från flera vårdinstanser och omsorgsgivare har utredningen enligt IMY:s uppfattning gjort en gedigen integritetsanalys. IMY anser, i likhet med utredningen och till skillnad från det särskilda yttrandet, att kvalitetsuppföljning som innefattar användning av personuppgifter från andra vårdinstanser och omsorgsgivare inte ska få ske om den enskilde motsätter det sig, s.k. opt-out. En sådan behandling av personuppgifter kan endast anses proportionerlig och därigenom tillåten om den enskilde ges möjlighet till att själv bestämma om hans uppgifter ska ingå.

Detta yttrande har beslutats av juristen Ulrika Harnesk.

Ulrika Harnesk, 2021-05-27 (Det här är en elektronisk signatur)